

جمهوری اسلامی ایران

جمع‌morphی فقهی شورای نگهبان

بیان

شماره: ۹۱/۵۸۴/ف

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۱/۹

پیوست: صلوات

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»
دیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه ششصد و بیستم مجمع مشورتی‌فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۷ مشتمل بر چهار نامه دیوان عدالت اداری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور اول: رسیدگی به نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست سرکار خانم فاطمه لطافت مبتنى بر ادعاء خلاف‌شرع بودن تصویب‌نامه شماره ۸۸۸۲۸/ات ۳۴۴۷۲ هـ مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۷ هیأت وزیران و نیز تصویب‌نامه شماره ۶۵۳۳۷/ات ۳۲۲۵۸ هـ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۲۵ آن هیأت.

بلا (للهم): تبصره‌های مورد شکایت خلاف‌شرع دانسته نشد.

توضیح اینکه ایراد شاکی آن است که هر چند بند یک مصوبه هیأت دولت در روزنامه رسمی انتشار یافته است لکن بند ۲ تصویب‌نامه مورخ بهمن ۱۳۸۳ و بند ۴ تصویب‌نامه مورخ اسفند ۱۳۸۴ که بیانگر لیست زیر مجموعه (زیر گروه) کالاهای تولید شده نهائی می‌باشد در روزنامه رسمی انتشار نیافته است و از این جهتأخذ مالیات از آن کالاهای خلاف قانون و خلاف شرع می‌باشد. لکن اگر بر اساس اصل ۱۵ قانون اساسی هیچ نوع مالیاتی بدون ایجاد قانون، وضع نمی‌شود و به حکم ماده ۲ و ۳ قانون مدنی این قوانین پس از گذشت پانزده روز از انتشار آن‌ها در روزنامه رسمی کشور، لازم‌الاجراء می‌باشد.

اما مع ذلک آن‌چه لازم‌الانتشار و لازم‌الاجراء می‌باشد قوانین بالمعنى الخاص (یعنی قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی) می‌باشد و شامل بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها و مصوبات دولت نمی‌گردد و بنابراین چون قانون مصوب مجلس در روزنامه رسمی منتشر شده است اگر به طور کلی تصویب‌نامه هیأت دولت در روزنامه رسمی کشور منتشر نمی‌شد ایرادی لازم نمی‌آمد چه بررسد به اینکه تنها فهرست کالاهای خاص و زیرمجموعه در روزنامه رسمی منتشر نشده باشد البته چه بسا عمل خارجی دولت ممکن است خلاف تبصره ماده ۳۰ آیین‌نامه داخلی خود دولت باشد. و در هر حال ایراد شاکی محترم وجهی ندارد.

دستور دوم: رسیدگی به نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست شرکت تأمین و تصفیه آب و فاضلاب تهران مبتنى بر ادعاء خلاف‌شرع بودن مصوبه شماره ۹۰/۳/۴۳۸/۲ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۱ شورای اسلامی شهر تهران.

بلا (للهم): مصوبه مذکور خلاف‌شرع دانسته نشد.

توضیح اینکه بر اساس تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، شورای اسلامی شهر حق جعل عوارض را دارا می‌باشد و لذا جعل عوارض مذکور خلاف‌شرع یا قانون دانسته نمی‌شود.

جمهوری اسلامی ایران
جمع‌شوریٰ فقهی شورای انگهبان

بیان

شماره: ۹۱/۵۸۴/ف
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۱/۹
پیت: صلوات

دستور سوم: رسیدگی به نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست جناب آقای حسین سرلک مبتنى بر ادعاء خلاف‌شرع بودن بند ۲ - ۶۶ - ۴ آینه نامه تكميلی تعریفهای برق.

بلا(الله): بند مذکور خلاف‌شرع دانسته نشد.

توضیح اینکه اصل بند مورد شکایت خلاف‌شرع نمی‌باشد زیرا حکم به مالکیت شرکت برق نسبت به همه پست‌های احداثی می‌نماید و این حکم خلاف قانون یا شرع نیست و خود شاکی قرارداد مندرج در این بند را امضاء نموده است و طبعاً لازم‌العمل می‌باشد و اگر شاکی ادعا می‌کند که بدون توجه به قرارداد بند مذکور را امضاء نموده است نتیجه صدق این ادعا ابطال قرارداد فیما بین می‌باشد و از این جهت هم خلاف‌شرع بودن بند مورد شکایت استفاده نمی‌شود.

دستور چهارم: رسیدگی به نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست آقایان و خانم‌ها مرتضی و مصطفی و عصمت و مهری طاهری و حسن عباسی مبتنى بر ادعاء خلاف‌شرع بودن بند ۴ مصوبه مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۹ کمیسیون ماده ۵ شورای عالی شهرسازی و معماری اصفهان.

بلا(الله): مصوبه مذکور در فرض رعایت حقوق و کسب رضایت کامل مالکین جمیع خانه‌هائی که درب حیاط آن‌ها به بن‌بست مورد اشاره در پرونده باز می‌شود خلاف‌شرع دانسته نشد.

توضیح اینکه بر اساس نظر حضرت امام خمینی «ره» (تحریرالوسیله، ج ۲، ص ۱۸۶، کتاب احیاء الموات، القول فی المشترکات، مسئله ۱، الثاني: اعني الطريق غيرالنافذ ...). کوچه بن‌بست ملک خاص کسانی است که دارای درب در آن بن‌بست مذکور می‌باشند و لذا هر گونه تصرف در آن بن‌بست و خارج نمودن آن را از بن‌بست بودن متوقف بر کسب رضایت تمام افراد مذکور می‌باشد، کما اینکه تصرف در زمین‌های منازل افراد بدون کسب رضایت آن‌ها جائز نیست و اگر مصوبه مورد شکایت (رعایت حقوق مکتبه افراد) به این مطلب بر گردد خلاف‌شرع نمی‌باشد.

لکن اگر گفته شود که مستفاد از مصوبه مذکور آن است که اصل عمل (خروج از بن‌بست و تعریض آن) علی ای حال - ولو در فرض عدم رضایت مالکین نیز - باید انجام شود و در اجراء آن رضایت افراد و حقوق مکتبه رعایت نگردد چه بسا خلاف‌شرع باشد.

سیدحسن طاهری خرم‌آبادی
رئیس جمع‌شوریٰ فقهی شورای انگهبان